

BAJTÁRSI

LEVÉL

1963. XVI. évf. 11. sz. levél. 81. oldal. Utrecht, 1963. XI. 15.

A MI BARÁTUNK.

Többes számban irok, mert közös Barátunkról van szó. Igazi Barátról, aki minden hónapban meglátogat bennünket. Felkeresi a Bajtársakat szerte a szabad világban. Utitáskájának gazdag a tartalma: magával hozza a magyarság-tudat, a nemzeti hitvallás, az összetartás, a szeretet, a megértés és egymás megbecsülésének gondolatát; fennen lobogtatja a letörött, de ismét felemelt magyar nemzeti zászlót, elhozza a Bajtársak meleg kézzoritását, örömet, bánatát, a gyermek kacagását, az özvegyi zokogást. Emlékeztet közös, legendás multunkra és bizonytalan jelenünkre, letörli homlokunkról az aggodalmak ráncait, megsimogatja kedélyünket a magyar Muzsa termékeivel, biztat és felemel a közelgő boldog magyar jövő törhetetlen hitével, hirdeti a magyarok Istenének kegyelmét és biztos segédelmét!

Nem suhogó selyemkötös vagy tetszetős városi bunda az öltözete. Egyszerű darócot visel, de alóla nemes magyar és bajtársi sziv melege árad felénk. A ház, ahonnan utrakél, mindig gondosan összecsomagolja a Bajtársaknak szánt utraválókat. Néha az utiköltség gondjai is felmerülnek, de a család azt is összekaparja valahogyan, hogy a Bajtársak ne várjanak hiába!

A kis, szerény Bajtársi Levél a mi kedves közös Barátunk, aminek érkezését 15 esztendeje minden hónapban várjuk. A ház pedig, a gondos családfő - ahonnan utrakél - a Szerkesztősége. Szűk családi kör, amelynek tagjai immár 15 éve önzetlenül, minden díjazás nélkül, csupán Hazánk, Fajtánk, Testületünk és a Bajtársak iránti mérhetetlen szeretetből írják, állítják össze, sokszorosítatják és küldik széjjel ezt a kis könyvomatost.

Ebben a hónapban határködhöz, jubileumi évhez értkeztünk. Ennyi szeretet és áldozat mellett nem mehetünk el a hála szavai nélkül. Megköszönjük Istennek jószágát, hogy közös Barátunk megszületésében, 15 éves áldozatos munkájában segített és hogy Szerkesztőinek hitet, erőt és munkakedvet adott a kivitelezéshez! További segédelmét kérve a valóban magyar és nemzeti munkához, a Szerkesztőknek tiszta szivből és mélységes szeretettel kívánunk további eredményes működést! Adja a Mindenható, hogy ez a kis Ujság majd otthon, diszesebb külső megjelenésben, tovább szolgálja a magyar ujjaszületés ügyét!

Nyugaton, 1963. november havában.

vitész KIRÁLY GYULA s.k. ezds.

oooOooo

"Mindenkinek a maga helyen vannak kötelességei, és bármilyen kicsinyek legyenek is azok, fontos, hogy jól végezzük azokat".

"Áldozatokról nem szeretek beszélni, mert azok nincsenek a nemzettel szemben. Csak úgy állhatjuk ki a vihart, ha lenyulunk oda, ahonnan a magyar erő jön, s nemcsak lenyulunk feléje, hanem lelünkkel is oda tartozunk".

gróf Teleki Pál.

oooOooo

A HAZA.

Jézus hazafiúi érzéseibe két Igén át pillanthatnk be. Egyik a keserű, prófétaí harag jajsza, amit Khorazin és Bethsaida felett ejtett, midőn szemére hányá azoknak a városoknak hitetlenségüket, ahol jelei és csodái lőnek. Jézusnak különösen fájt szűldőföldjének hitetlensége azért, mert különösen szerette azt; és különösen azért szerette, mert az a föld az Ő hazája volt. A másik Ige a zokogó Jézust állítja elibénk. Micsoda érzés lehetett az, amely könnyekre bírta a nagy Szenvedőt, aki könnytelenül vitte a Golgothára az egész világ bűneit! Ebben a fájdalomban Jézus embersége zokog föl: Neki hazája van, és annak a vesztett siratja. Ővé volt az örökkévalóság, birt az egész földdel, és mégis fájón drága volt Neki egy parányi föld, rajta járókelő szomorú emberek, hegyeknek és halmoknak édes vonala, az anyanyelv muzsikája, átöröklött szenvedések, álmok és remények szövédéke. Kicsiny volt az Ő hazája, keményszívű és megvetett a népe, idegen a nyelve, kopár vagy egyszerű a határa, s mégis könnye hullt e haza földre, jajja szállt felette s fájdalma, mint egy kiterjesztett szárny, fél-tőn letakarta.

Nekem is van hazám: kicsiny, drága föld, parányi folt e nagy égitesten, mégis nekem drágább minden birodalmaknál és minden csillagoknál. Elhagyatott, keményszívű, ezer hibával megvert nép az enyém, mégis szeretem, szűgyenét vállalom, kálváriáját magamra veszem és úgy érzem: "ha nem szűltem volna is magyarnak, e néphez állanék azonnal én". Nyelvünket csak egy tenyérnyi helyen beszélük, mégis zenéje ott remeg legédesebb emlékeimbe, imádságaim e nyelv képeitől fénylenek, Istenemmel ezen a nyelven társalgok, és magyar zsoltárok zengjenek koporsóm felett. Nekem van hazám!

Nekem nincs hazám! Jött a vihar, és összetörte. Örömünk siralomra fordult, és büszkeségünk gyászba öltözött; elveszett belőle az, ami legszebb része volt, és ajkán siralom kél: " jaj de árván ül a nagynépű város, olyan lőn, mint az özvegyasszony; nagy volt a nemzetek között, a tartományok közt fejedelemszony; robotossá lőn; most ott ül a népek ország-utján porban és hamuban, szennye a ruhája szélén; csodálatosan alásüllyedt, nincs vigasztalója." /Jer. Siralmai 1:1-9./

Nincs nép, amelyiken úgy betelt volna a próféta szava, mint rajtunk, de nincs nép, akít úgy vigasztalna a próféta szó, mint minket.

Khorazin, Bethsaida nem tért meg, Jeruzsálem megölte a prófétaakat, s azért ítélte elvégeztetett. Vége van az én nemzetemnek is, hacsak mássá nem lesz. A völgynek fel kell emelkednie, a halomnak alá kell szállnia, az egyenetlen legyen egyenessé, a bérclőnává: más magyarság, új magyarság, lelki magyarság támadjon! Ha ez a nép újra hívő néppé lesz, ha meghódol Isten akaratának, és örök szövetségét megtartja, új élet és új föld következik el: "megépitik fiaid a régi romokat, az emberlők alapzatait felrakod, és neveztedet romlás építőjének, ősvé yek megújítójának..." /Es. 58:12./

Nem reám tartozik: mikor és miképpen megy mindez végbe. Reám csak az tartozik, hogy ez a nagy benső megújulás megkezdődjék, s én már kezdet lehetek. Viszem azokat, akik hozzám fűződtek: családomat, hívemet, barátaimat. Látok szemem előtt hívő népet, imádkozó népet, egy országot, amelynek Krisztus a királya, hallok egy nyelvet, amely Istent magasztalja, és Róla beszél; kibontakozik szemem előtt, mint egy óriási panoráma, nagy történelme egy kicsiny népnek, akin végbemegy a tékozló fiú csodája: elveszett és megtaláltatott; meghalt és feltámadott...

Dr. Ravasz László.

oooOooo

VIHARBAN EDZETT MAGYAR FAJTAM!

Felsőbb akarat magyarnak le ni!
Védeni a hont, a szűldő-hazát!
Ahol a gonosz vérbosszuja tombol,
Duzzad az ár és szakad a gát!

Magyarként küzdj, mert Isten-küldetés vagy!
Feszülj viharnek rendületlenül!
Lássa a világ életakarásod,
Álljad a vihart magad egyedül!

./.

Ne bizzad masra őseinknek kardját!
Ahol kicsorbult, magad köszöröld!
Ne higgyünk soha üres ígéretnek,
A vermet, ásók gödrét elkeröld!

Istenben bizzál, aki megteremtett!
Ki szárba nőni hegyta nemzetünk!
Teremtéséhez, szent gondolatához,
Beletartozik őseredetünk!

Isten-akarát elpusztíthatatlan!
Állanunk kell a vést, a várvihart!
Viharok nélkül nem forog a világ,
Vihar nevelte hősnek a magyart!

Őseredetünk nagyra növekedett!
Szerte ágazott világrészeken!
Új hajtásai építik jövőnket,
Kis apró meleg puha fészkeken!

Ismert lett nevünk szerte e világon,
Még ott is, ahol elfelejtettek!
Hol a gonoszság letagadta népünk,
Rólunk csak barbárt, durvát festettek!

De a tudomány szárnyakat növesztett,
Nem ismer határt, gátja nincs sehol!
Két hatalom küzd megmaradásáért:
Az egyik élet, a másik pokol!

Isten terve, hogy ki legyen győztes!
Mindkettő pusztul, hogyha vétkezett!
Az örökélet föntmaradásáért,
Krisztus keresztje már ítélkezett!

Hajas István.

oooOooo

MIÉRT LETT MARTON CSENDŐR?

/folytatás/

A csikós érdeklődéssel figyelte a ménes felé közeledő kocsit, s amikor azon felismerte a méltóságos asszonyt, lóra kapott és elébe vágta.

Több dologról esett szó köatük, így terelődött a beszélgetésük az ifju Mártonra.

-Hallja-e Márton, mit szólna ahhoz, ha a fiának más hivatást választanék?-

A kérdezett hirtelen nagyot nyelt, majd a két karját széttárta, s egykedvűen válaszolta:

-Mit szólnék? - aki fizet, az petyegtet- és nevetett.

-Hát, ha magának igazán mindegy, szeretnék a fiuból katonát nevelni. Ugy látom arra termett.-

Az idősebb Márton, mint ha megtántorodott volna, egyet hátra lépett, merengve bámult maga elé, s közben arcán az élet barázdái sokasodni kezdtek. Összetörve látta a fia foglalkozását hirdető, aranybetűs táblát, melyről oly sokszor ábrándozott. Hirtelen felkapta a fejét, és kissé haragvón bugyogott belőle a szó:

-Biztosan ő akar?-

-Arra termett!-

-Ugy látja a méltóságos asszony?-

-Csodálom, hogy maga nem, mert egy volt káplárnak...-

-Ugy van, ugy! De tudtam én azt, hogy a cigányt nem jó felküzdeni a cseresznyefára cseresznyéért, mert letöri az ágát.-

-Nem lesz semmi baj Márton! A gyermeknek ne szóljon erről, hogy a dolognak jó vége legyen.-

-Fogadom!- igézte a csikós, mire az urnó elhajtott.

Az ifju Márton nemcsak kocsikázott, de dolgozott is. Ő szüretelte le egyedül a ribizlit, a piszkét, s lassanként megtanulta a kocsi-
./.

ból a lovak kifogását. A kertben kapált, gyomlált és az almá-szüreten is segédkezett. A mákot is ő aratta le.

A két nőtestvér, a lugas mögül, hosszan el-elnézte a magányosan kapálgató vagy gyomlálógató fiút. A méltóságos asszony többször és halkán sottogta hugának: -Vétkezénnk, ha kedvét szegnénk. Ilyenekből lesznek a jó katonák-.

Fájó szívvel vettek azonban az ifjútól bucsút, amikor a méltóságos ur elindult vele a vasut állomásra, hogy a nagy városban megkezdje választott életpályájának az iskoláját.

Pár hónappal később, amikor a katona-iskola feszes egyenruhájában az ifju Márton szabadságra érkezett, még az édesanyja sem ismert rá hirtelen. Amikor pedig megbizonyosodott arról, hogy bizony az ő fia az egyenruhás, örömeiben a lélek majd kiröppent belőle. A faluban gyorsan híre terjedt az ifju érkezésének, és a kíváncsiskodó rokonok, ismerősök egymás kezébe adták Mártonék kapujának a kilincset.

De ez a csoda is, mint mind, csak három napig tartott. A többi-től talán csak az különböztette meg, hogy a "Csalán Csikósékból" "Katona Csikósék" lettek.

Évek multával a faluban igen kevesen gondoltak már az ifju Mártonra, amikor egy szép tavaszi nap délutánján Geböcsiné lélekszakadtan szaladt át a szomszédba, és messziről kiabálta:

-Te Mari! Gyere már, de gyorsan!-

S amikor a Mari néinek is elég idős Mari a kapuhoz futott, Geböcsiné az éppen akkor elhaladt katonára mutatva hadarta:

-Nézd már! Ugyan ki legyen az a szép szál katona? Tudod-e, a kapuban ácsorogtam oszt köszönt. A szemeim már nem jök, nem ismertem meg, de a hangja szakasztott Katona Csikós Mártonék fiáé volt. Dehát az...? Annak nincsen szablyája, meg olyan magas, kemény sipkája. A ruhája is hogyan feszül rajta és mily csillogók azon a gombok. Ugyan megismered-e?-

-A járása bizony a Mártonék fiáé, dehogy oszt ő e az... ki tudja? Meg hát a Márton fiu még nincs is ilyen derék- kételkedett Mari, miközben tekintete a katonát egészen az utcának sarkáig kíserte. És amikor a szemek elől eltűnt, újból kezdték találgatni, hogy ki lehet? Ismerték jól a falusi szokást, hogy ahova katona lép, onnan visszafelé, szájról-szájra hamarosan megtudják, hogy ki az illető? Ugy is történt!

Még nagyon sok mondanivalójuk volt egymásnak, mikor Sima Botos Gergelyné mellettük termett, és kerekre nyitott szemekkel kérdezte:

-Oszt láttátok-e?-

-Láttuk, láttuk Orzse!- sietett bizonyítani Geböcsiné.

-Mond már gyorsan, hogy ki volt?-

-Hát ki lett volna más...? A Katona Csikós Márton fia- szuszszantotta ki, mire a két kíváncsiskodó fejbölgatás közben ismételtette:

-Hát mégis... hát mégis...-

Az idős Márton, miután a község két ménjét megittatta, előttük a rácsot szénával megrakta, és elköszönésként mormolta:

-No aztán rakjátok meg a böndöt, de illedelmesen viselkedjétek, mert nemskára visszajövök és tudjátok...?- s azzal elindult haza.

Az utcájukba fordulva, messziről uniformis tünt a szemébe. Szíve nagyot dobbant, s aztán hevesen lüktetett, miközben érzése mindjobban bizonyosodott.

A katonát is hasonló érzés tüzelhette, mert hirtelen megtorpant, majd gyorsított léptekkel közeledett az apja felé. A következő pillanatban "Édesapám! Fiam!" kíséretében a két férfi szeretettel ölelte át egymást.

Másnap reggelén az ifju Márton első útja a méltóságos asszonyhoz vezetett, aki meglátásakor örömtől csillogó szemekkel csapta össze a kezeit és felkiáltott:

-Teremtőm! A Márton! Igazán büszke vagyok reád, te nagy gyermek- s valóban meglegedett tekintettel mérgette végig a "tőről metszett" katonát. Közben a huga is hozzájuk sietett, aki szép szavakkal fejezte ki elismerését.

A szobában történt leülés közben az urnó szeme az ifju ruháján megakadt és meglepetten kérdezte:

-Hogyan?... Ez talán új fajta katonai egyenruha?-

A katona arca hirtelen bibórszint öltött, nádszállá egyenesed-

ve, szemében csillogó fényvel, hangjában meggyőződéssel felelte:

-Ez, méltóságos asszonyom, csendőr-egyenruha!-

A hölgyek mozdulatlan szemekkel nézték az előttük ülő csendőrt. A hosszu, néma pillanatok az ifju hangja törte meg:

-Végtelenül sajnálnám, ha ezzel az egyenruhával csalódást okoztam. De szolgáljon mentségemre, hogy ezen életpályám megválasztásában én csak eszköz voltam.-

-Dehogy, dehogy! Isten ments! Nekünk Márton a szép siker fontos, melyet elértél. Hogy csendőr lettél, ezzel bizonyítod, tanácsomat jól megfontoltad, s mindenkitől függetlenül azt az életpályát választottad, mely iránt a vonzódásod legjobban kifejlődött. Gondolom, hogy mielőtt erre a pályára léptél, meggyőzöttél arról is, miszerint jövőbeni utad csak akkor lesz szerencsés, ha minden időben talpig ember leszel! A meglepetésünk ne okozzon gondot, mert azt csupán az váltotta ki, hogy roppant nagy-nak találjuk az állatorvosi foglalkozás és a csendőri hivatás közötti különbséget. Kíváncsiak vagyunk arra, hogy miért voltál te csak eszköz e hivatásod megválasztásában?-

A csendőr kissé zavartan kapta le tekintetét a szekrény tetjén álló virágvázáról. A két asszony látta, hogy önmagával küzd, s szinte megkönnyebbülten lélegzettek fel, amikor mosolygva az ifju válaszbba kezdett:

-Ugy gondolom, ma már elmondhatom. Amikor mi Kiss Péterrel lefestettük a hid oszlopait, majd bepiszkoltuk a Gubás Horváthék házuk falát, ha az őrsparancsnok miattunk nem száll szembe az igazsággal, akkor én ma nem vagyok csendőr, de állatorvos sem. Csinytevéssünk az édesapám tudomására jutott, aki munkáját megszakítva rohant haza, és szikrázó szemekkel kérdőre vont. Ma sem tudom, honnan volt bennem annyi bátorság, hogy az apám előtt letagadtam tettünket. Az iskoláztatás elvesztésének gondolata e konokságot erősítette. Kitartó tagadásom után az apám -bizva a csendőri igazságban- az őrsre kísért.

Az ópk. ott szigorú arccal azzal fogadott: "Elhozta Márton a ..." s közben az édesapám szemében hirtelen harag gyult, és az ajkába harapott. Tudtam, mit jelent ez. Ugy éreztem a szívem meghasadt, s elvesztem. Fejem szédült, s a könnyeim át láttam, hogy körülöttem minden tárgy csuf vigyorral bolondos táncot jár. A lábaim erősen zibbadni kezdtek, és sietve keresgéltem támasz után, de ugyanakkor súlyt éreztem a vállamra nehezéni. Meglepetéssel tapasztaltam, hogy azon a csendőr keze nyugszik, miközben az édesapámnak mosolygva így szól: "Elhozta Márton a mi kis katonánkát"? Hirtelen úgy éreztem ekkor, hogy a szívem kiugrik. Az édesanyámra gondoltam, aki az őrsre való induláskor arra kért, hogy imádkozzak, ő is imádkozik.

Édesapám előadta, azért jöttünk, hogy az igazságot megtudja. Ekkor az ópk. gyorsan elővett egy iv papírt, melyről -mint járőr jelentését olvasva bizonyította, hogy nem gyermek csinytevéssről van szó, hanem egy új-fajta szépítőszert ily módon is történt hirdetéséről. Ezután pedig példával igyekezett édesapámat arról meggyőzni, hogy a falu nyelve nem mindig mondja az igazat. Később pedig a csendőr hivatás iránt keltette fel érdeklődésemet.

Hatalmas szimbólummá emelkedett előttem az az ember, aki az igazság őreként -tudatában annak, hogy mi voltunk a tettesek- jövőnket szemelőtt tartva a valóságot elkendőzte. Jobbnak ítélte ezt, mint a csinytevéss megbélyegzését, mely káros lehetett volna gyermek korunkbeli további fejlődésre, de meg jellemünk kialakítására is. Meglátta a kétségbeesésemet és vigasztalt. Bucsuzáskor pedig biztatott, hogy siessék megnőni, mert vár a kakastollas kalap és a komoly, kifogástalan jellemű férfit igénylő csendőr-szolgálat.

Miért tette...? A saját érdekéért? Nem, hanem eszményi meggyőződésből, melynek én is rabja lettem.-

Az ifju -mely sohaj kíséretében- letörülte az arcára gördült két könnyecseptet, majd mindhárom hosszu ideig, gondolataikba merülve nézték az asztalterítőbe szótt rózsákat.

MINDENT VISSZA.

Különleges feladatok végzésére kivezényelt egyik csendőr csoportunk iskolai tanteremben, az előző napi gyaloglás fáradalmait, pihente, és pirkadatkor "jó reggelt kívánok kedves magyar csendőr urak" szavakra ébredt a padlóra rögtönzött szalma ágyfélen.

A kora reggeli hűvös levegőben mindegyik bajtárs a legszivesebben a tabori pokróc alatt maradt volna még, ha az a szokatlan és kedves hangú köszöntés el nem hangzik. Így azonban mint egy vezényszóra, egyszerre felültek, és az ajtó irányába vetődött a tekintetük.

Az ajtón nem a napos csendőr, hanem egy jókedélyű és fehér köpenyt viselő ember lépett be. Bőrtáska volt nála és egyik kezében egy alkalmilag előtalált kisebb faláda. Az ember kinézése és módora mindjárt elárulta, hogy ő lehet a város tisztességes borbélyja.

A terem közepére helyezett falánál egy idősebb bajtárs foglalt először helyet, s a borbély már is szappanozta, pamacsolta, és egy huzás jobbról, másik balról, már csak az áll alatti nyakrészen maradt a másodnapos szakálból. Egy ügyes késrántással ezt is el akarta távolítani a borbély, miközben a bajtárs felszisszent és ezt mondta: "a bőröm érzékeny, kérem, ne borotváljon vissza"! A borbélynak mosolyra billent a szája és ezt válaszolta: "a jelszó most az, hogy mindent vissza"!

Beregszászon történt ez, az egyik felvidéki kuruc városban. A csoport egy másik kuruc helyről, Tarpáról indult ki, és pihenés nélkül, a két helység közötti távolságot, egy szuszra begyalogolta. Nem a távolság, hanem az a cikk-cakos trianoni határ volt tehát az oka, hogy ez a borbély a magyar csendőröket csak most láthatta, és borotválhatta először.

A csufos vonalat a bécsi döntés előző napon felszakította, és északabbra álta. A csoport azzal a feladattal indult ki Tarpáról, hogy a csehek által bitortolt Munkácsot -Beregszászon megpihenve- a honvéd bajtársakkal együtt vegye birtokba.

Csoportunk, gépesített honvéd alakulatok közzé ékelve, teherautón indult az előző napon már birtokba vett Beregszászról. Gyönyörű őszi napsütés volt, s az út Beregszász és Munkács között annyira kifogástalan, rendben tartott, mint ha azt a mi bevonulásunk tiszteletére építették volna. Nem így volt! Az ut a cseheknek ellenünk való felvonulását célozta.

A megszálló magyar honvéd csapat biztosított menetben és bármely eshetőséggel számolva, mindig harcra kész állapotban menetelt. A fő utvonaltól jobbra és balra eső községek lakói papjaik vezetése mellett virágcsokrokkal fogadtak, és az üdvözlések után elénekelték az "Isten áld meg a magyart". Különösebb vagy említésre való nagyobb esemény nem történt mindaddig, amíg el nem értük Munkácsot.

Munkácsot kb. 2 Km-re közelíthettük meg, amikor a menet leállott, és előlről, szájról-szájra adva így szólt a parancs: "Csendőrök az élre"! Összenéztünk és tépelődöttünk azon, hogy vajjon mi lehet elől? Furcsának gondoltuk ugyanis, hogy a nehéz fegyverrel és tankokkal is felszerelt honvéd alakulatokat nekünk kellene szálfevereinkkel megvédeni, még akkor is, hogy mi már megszoktuk, miszerint rendszeren csak akkor hívnak bennünket, ha valami baj van. Baj most kivételesen nem volt, hanem az történt, hogy a várost csehek részéről átadó küldöttsége minket kívánt látni, és a helységet nekünk átadni.

Amikor tehergépkocsinkkal az élre értünk, láttuk, hogy ott várakozik egy cseh személy-autó 2-3 emberrel. Ezek kérték mindjárt a parancsnokot. Egy alhadnagy bajtárs lépett ki, s őt a csehek kocsijukba felvették, és már is óriási sebességgel a város irányába száguldtak vele. Ezt látva, a mi tehergépkocsink is nyomába szegődött a cseh autónak. A tehergépkocsin, álló helyzetben és zsufoltan, egyenruhás bajtársak voltak, s én, mint polgári ruhás nyomozó a Laci bácsival. Az autó száguldása közben Laci bácsi parancsot adott a bajtársaknak: "A tőlénny feladni". Megtörtént, és csakhamar megpillantottuk a város szélét is. Az ut két oldalán emberek várakoztak, virágokkal a kezükben. A személykocsit hagyták előttni futni, de mikor a nyitott teherautón meglátták a széltől és gyors hajtástól lebegő sok kakastollat, -irtózatossá erővel tört ki belőlük az addig elfojtott sok "éljen", és amikor közöttük száguldtunk már,

oly sok virágot dobtak közénk, hogy a teherautó végül is egy virághalmazt hordozó járóműnek nézett ki.

Mi csendőrök voltunk tehát azok, akik Munkácsra elsőnek bevonultunk. Hogy az a kitörő öröm, éljenzés és virágosó kinek szólt, mindenki elbirálhatja.

A város hivatalos ünneplésében -sajnos- mi csendőrök nem vehettünk részt. A kötelesség erre az időtartamra szolgálátba állított bennünket. Az új országhatár védelmét kellett átvennünk a honvéd alakulatok felvonulásáig.

Amikor Laci bácsival későn este a főtéren megjelenhettünk, már csak a rongyos-gárda záró díszmenetét láttuk, és utána vontatottan s tömegekben távozott a nép, és ütemesen kiáltotta: "Erdélyt vissza, Bácskát vissza, mindent vissza!"

Minden -szomorú tény- nem jött vissza. Ami visszajött, a veszített háború miatt, az is visszament. A Kárpátalja, Munkácsal együtt, még tovább is ment: a csehektől az oroszokhoz. /A csehek mindig szívesen ajándékoztak a nem saját tulajdonból, Szerk./

Munkács az ezerévi előtti honfoglalás óta a miénk volt, és hisszük, hogy az lesz majd a jövőben is!

A virágosó és az ország elvesztése óta csak piszkot szórnak reánk ellenségeink. Mi magyar csendőrök ezek közepette is merítsünk erőt a multból, hogy hinni tudjunk a jövőnkben!

Bihari Búnlátó.

oooOooo

A KASSAI LEANYOK.

Bim-bam, bim-bam, -zugnak a kassai Dóm harangjai. Az augusztus édessége ömlik az aranyló nappól. Nagyboldogasszony ünnepi fényében fürdik a város.

Es ebben a ragyogásban mintha kétszeresen sötétre válna az árnyék. A templomok és házak mentén, emberek léptel nyomán nehéz árnyékok imbolyognak. A hegyekről leáramló üde levegőnek valami keserű és ellenséges íze van, s a harangok minden kondulása mintha remények üvegindáit zuzná a magasban szét.

Bim-bam, bim-bam...

A Dóm kitárt ajtaján lassu nehéz folyamként özönlik be az ünneplő tömeg. Eloszlik a százados boltívek alatt, és könnyei meghintik arcát a magyar fájdalom szentelt vízével.

Az egyik oszlop mellől két lányka feje hajlik ki, cherubin fejek, s néz fürkészőn a kapu boltívei felé.

-Jön már?-

-Még nem...-

Az üvegablakok színes kockáin beszökkent napsugáron fekete fátyol uszik most át. Az özvegy Hódossné. Hozza a gyászt, amit a fiáért visel. Es elsötétülnek körül az arcok, -oh, Uram irgalmazz... Hisz itt esett el, nem messze a szülővárosától, a Felvidék utolsó harcaiban.

-Jön már?-

-Még nem...-

A kitárt kapun lessan és szakadatlanul özönlik be a magyar bánat. A királyi tábla bírāja, Lengyel Alajos, egy politikai pör vádjaival terhelten, Darvas, a gyógyszerész, arcán egy kihallgatás zuzott sebeivel, Illyésné, akit az utcára lakoltattak a címeres ősi kúriából, és Turoczkai, az öreg postafőnök, akit harmincad magával bocsájtottak el.

-Jön már?-

-Még nem...-

Most szétválnak a közép bejáratnál. Jön a kiutasított Boldvai-család. Jézus... Jézus... Itt élt az apja, nagyapja, minden rokonuk, amott a padban imádták az Istent 150 éve már, és holnap reggel menniök kell a bölcsők és sirok megszentelt köréből, a parancs szerint: mindörökkre.

Mögöttük a 78 éves öreg Divényi Klára könnyezve nyitja imakönyvét a Boldogasszony Anyánk énekére.

Az Istenért, Nagymama! El ne kezdje... tapad rá egy keskeny kis kéz az imakönyv lapjára. -Be van tiltva...-

-Mit? Hogy ez? Hogy még a templomban is? - és megreszket a hófehér öreg fej, s a siró hang az oltárig remeg.

-Hát már az Istent is eltiltják tőlünk és az Ő szentjeit?!

-Csitt, csitt! Nagymama...!-

-Jön már?-

-Még nem...-

Az oszlop mellett a két cherubin arcát biborpirosra festi már az izgalom. Az öreg tanár botja messze koppan még, a Hernádsoron valahol. A Hernád vizé, amibe egysor kuruc lovak karcsu nyaka hajolt, napsugárt táncoltat hullámain ma is. De partján fojtott és halk a magyar beszéd.

-A tanár ur...-figyelmezteti az egyik polgár a másikat.

Nézik, ahogy jön, gondokba merülten, és hosszan néznek utána, ahogy elhalad.

-Elvették a képzőt- mondja sokára az egyik.

-El- S nagyot hallgatnak aztán.

És megnő az árnyék az öreg tanár távozó léptei körül. A tanítónőképző árnyéka.

Hát elvették. Bezárult a bátor, vidám, fiatal leánysereg előtt a jövőt szolgáló szent magyar hivatás életkapuja. Elnémul a vén épület, amelyet csengő szavuk töltött meg anyji évsoron, s a magyar lélek, magyar kultúra hajlékából nem visznek többé elárvult magyar falvak gyermekeinek szivébe dalt, verset, imát.

- Jó reggelt, bátyám-

Üsmerős csoport all a királyi tábla előtt. Pillantást cserélnek, s megáll az öregur.

-Valami történt?-

-Bevitték a Dókus fiat...-

-A Dókusét?- hebegi riadtan.

-Osszetörték...korbáccsal verték végig az utcán.-

-Dehát az Istenért...-

-A cimer miatt. Amiben Szent István képe volt.-

-Borzasztó- mondja sápadtan az öregur. Borzasztó, suttogja maga elé aztán.

Egy barna leányfő jelenik meg előtte, ahogy az este, épp a könyveit rendezgette akkor, -az íróasztala felé hajolt.

-Holnap, a Dómba, a misére- elvárjuk tanár ur!

-Mit akarnak?!- riadt fel, és kiejtette kezéből Tompa költeményeit.

-Bizonyrágot tenni arról, hogy magyarok vagyunk.-

S a büszke magyar leány sötét szempárja megszikrázott és könnybe borult a mögötte álló leánya kék szeme. Aztán, ahogy jöttek, olyan nesztelenül és hirtelen tüntek el megint.

Az öreg tanár a Dókus fiu megtépett ruháját és ütésektől kékfoltos testét látja most maga előtt.

A járdaszélen, kényesen himbálva magát, egy legionista jön. Rövid ostorral veregeti fényes csizmáját, s amint az elnémult társasághoz ér, kedélyesen szól oda: -Conspirálnak az urak? Conspirálnak?!-

Az öreg tanár kiválik a csöndbe dermedt férfiak közül, és reszkető lábbal siet tovább: -... tüntetni! Leányok! Ürület! Meg kellett volna akadályozni! Meg kell... még most...!-

Fönn a magasban nagyot kondul a harang Rákóczi kriptája felett. Az öreg tanár megáll. Merően néz maga elé -megakadályozni...?-

A harang elhallgat. A leigázottság süket, mély csöndje fekszik a városon. Az öreg tanár lassan felemeli a fejét. A szeme elnéz messze, multba, vagy jövőbe talán, s aztán, mintha szavával egy magasabb hatalom szólalna meg, amely kinyilatkoztatását gyermekekre kívánja bizni, hangosan mondja ki: -Beszéljenek hát ők.-

Süt a nap, arany sugarakban fürdenek a hegyek, s a templom ba igyekvő magyar tömegben hangos beszédu idegenek törnek maguknak utat, legionista egyenruhák feszítenek, s a városházan az uj uralom kék, fehér, piros zászlója a hatalom gunyjával és gyűlöletével lobog Kassa magyarjai után.

-Jön...?!- hajlik össze az oszlopnál a két leányfej.

-Ott jön! Ott!- már itt van!

Arcukon felmosolyog az izgalom. Aztán -mint két fehér árnyék, eltűnnek az oszlop mellől.

A Dóm tömjénillatu levegője szelid enyhülettel fogadja az öreg tanárt. A térdet hajtott magyarság néma fájdalmát nem szentségtelenítí meg idegen tekintet itt. Isten és a mult hallgatja őket csupán. Isten és a mult, amelynek hét századát gigászi erővel emelik ég felé az óriás oszlopok, amiknek lába az Arpádok és Anjouk korába mélyed, és koronas feje

Az ifju lányszivekre csavart selyemben megragyogtak még egy-
szer a kassai ég alatt a szent magyar színek.

Bim-bam, zugatta üzenetét a magasból a Dóm harangja.

Aztán meglengett az élő nemzeti szín zászló -és omlani kez-
dett lassan. Most itt, most ott vált le belőle egy-egy selyemdarab. Szülők,
rokonok, jóbarátok szívükhöz szoritva vitték hazafelé.

Szétomlott a zászló. Selyemdarabjai, -a kassai leányok úgy
szálltak szét, mint tündöklő, apró csillagok. Piros-fehér, zöld tüzi csillagok.

Széthulltak Kassa utcáin. S amerre mentek -mint a hulló szil-
lagok nyomán- sokáig fénylettek a kassai utcák.

oooOooo

Gramantik Margit.

KOZLEMENYEK, SZERKESZTOI UZENETEK.

Dicséret kihirdetése. Központi Vezetőnk diszes okiratban megdicsérte
vitéz barancsi Tamáska Endre szds. bajtársat: "Mint a MKCSBK. pittsburgi
csoportjának megalapítója és vezetője langoló magyar lélekkel, megalkuvást
nem ismerő lelkesedéssel, a szellem minden megfogható fegyverével küzd a
Hazánkát megsemmisítéssel fenyegető boisevizmus ellen: eddig közel 70 an-
golnyelvlvő, egyéni- 12 évig tartó kommunista börtön és internáló tábor
szervezései során is szerzett- értékes tapasztalatai alapján felépített,
saját illusztrációival szemléltetvő előadással szolgálta Hazánk, vele Tes-
tületünk és a bajtársi élet érdekeit".

A "HAZA" c. cikket Dr. Ravasz Laszlo Hazafelé... c. művéből, míg "A KASSAI LE-
ÁNYOK" c.-t Gramantik Margit kigyuló Csillagok c. művéből vettük.

A szerkesztő üzen. Nem tévedés, hogy a f. évben kiadott Bajtársi Levél szá-
mai XVI. évfolyamként jelennek meg, s mégis csak e hónapban érkezett 15.
éves létezéséhez. Az első száma ugyanis 1948. november 8-án jelent meg,
s így e hónapban telt el a 15 teljes esztendő.

Köszönetet mondok ezalkalomból lapunk megjelentetésének költségeire a-
nyagi hozzájárulást küldő Bajtársaink és Olvasóink. Hálásan megköszö-
nöm a közreműködését azon pár Bajtársnak és Barátnak, kik szellemi ter-
mésükkel emelték a B.B. nivóját, s ezáltal magkönyvitették annak össze-
állítását.

Ha erőnket továbbra is egyesítjük, csak akkor érhetünk el közös célunk
önzetlen munkálása terén újabb eredményeket!

Karácsonyi akciónk támogatására újból felhívjuk a figyelmet! Juttassák
él ide hozzájárulásaikat Bajtársaink és Olvasóink, hogy a Szeretet Unne-
p alkalmával a szűkölködő és önhibájukon kívül bajba jutott bajtársi
családoknak segíthessünk.

T.Z. zls., Canada és K.J. alhdgy. U.S.A., bajtársainkat kérjük, hogy mi-
előbb válaszoljanak utóbbi levelünkre. Hónapok óta tartó hallgatásuk
azért is szokatlan, mert évek hosszú során át havonta váltottunk leve-
let. Hallgatásuk miatt nyugtalankodunk!

H A N D S C H R I F T - K E Z I R A T. ADDRESS-CIM: B.L. Szerkesztősége.

UTRECHT, Nansenlaan 29. Nederland, Europe.

Drukkwerk.
Printed Matter!
Periodique!
Drucksach!

Heer
Mr. Dr. B. R e k t o r
Msr. P.O.Box 784.
Herrn.

Presidio of Monterey, Calif.

U.S.A.

